

Счетоводна отчетност по ДДС

Задължения за отчетност на регистрираните лица · актуално към 20 август 2026 г.

Съдържание

1. Подробна счетоводна отчетност
2. Регистри за стоки, изпратени и получени за оценка или работа
3. Електронни регистри при складиране до поискване
4. Отчетност при съхранение на чужди стоки
5. Деклариране на касови наличности и вземания
6. Пет проверки, които си струват десет минути

Актуалност: текстът отразява Закона за данък върху добавената стойност към **20 август 2026 г.** Задълженията за отчетност са същите, каквито бяха и през 2024 г. — **разпоредбата не е изменяна.** Промененото е паричното изражение на прага: от 1 януари 2026 г. страната е в еврозоната и сумата се чете в евро. (ЗДДС, чл. 123; посл. изм. ДВ, бр. 69 от 31 юли 2026 г.)

1. Подробна счетоводна отчетност

Всяко регистрирано лице **води подробна счетоводна отчетност, която е достатъчна за установяване на задълженията му по този закон от органите по приходите.**

Кратко пояснение: законът не изброява конкретни регистри тук. „Достатъчна“ означава такава, че при проверка органът по приходите да може да проследи всяка доставка, всяко данъчно събитие и всеки данъчен кредит до първичния документ. На практика това са дневниците за покупки и продажби, справката-декларация, VIES-декларацията и аналитичните сметки към тях.

2. Регистри за стоки, изпратени и получени за оценка или работа

Всяко регистрирано лице е длъжно да води регистър на следните движения на стоки:

А) изпращането и транспортирането на стоки от територията на страната до територията на друга държава членка с цел извършване на оценка или работа по тези стоки, която се осъществява в другата държава членка, при условие че след извършване на оценката или работата стоките се връщат на изпращача на територията на страната;

Б) изпращането и транспортирането на стоки от територията на страната до територията на друга държава членка с цел същите стоки да бъдат използвани за извършване на услуги на територията на другата държава членка, при условие че след извършване на услугите стоките се връщат на изпращача на територията на страната;

В) изпращането и транспортирането на стоки от територията на страната до територията на друга държава членка, ако са налице едновременно следните условия:

- вносът на същите стоки от трета страна или територия на територията на другата държава членка би попадал под разпоредбите за временен внос с пълно освобождаване от вносни мита;
- стоките се връщат на изпращача на територията на страната не по-късно от 24 месеца от изпращането им;

Г) получаването на стоки, изпратени или транспортирани от територията на друга държава членка до територията на страната с цел извършване на оценка или работа по тези стоки, която се

осъществява на територията на страната, при условие че след извършване на оценката или работата стоките се връщат на изпращача на територията на другата държава членка;

Д) получаването на стоки, изпратени или транспортирани от територията на друга държава членка до територията на страната с цел същите стоки да бъдат използвани за извършване на услуги на територията на страната, при условие че след извършване на услугите стоките се връщат на изпращача на територията на другата държава членка;

Е) получаването на стоки, изпратени или транспортирани от територията на друга държава членка до територията на страната, ако са налице едновременно следните условия:

- вносът на същите стоки на територията на страната би попадал под разпоредбите за временен внос с пълно освобождаване от мита;
- стоките се връщат на изпращача на територията на друга държава членка не по-късно от 24 месеца от изпращането им.

Отделно от това **всяко данъчно задължено лице** води регистър на стоките, транспортирани до него от друга държава членка от лице, регистрирано за целите на ДДС в тази държава членка, във връзка с предоставянето на услуги по оценки или работа по движими вещи.

Кой води кой регистър: регистърът на изпратените и получените стоки за оценка или работа е задължение на **регистрираното по ЗДДС лице**. Регистърът на стоките, транспортирани до лицето за оценка или работа по движими вещи, обаче е задължение на **всяко данъчно задължено лице** — и на нерегистрираното. Същото важи и за електронните регистри по-долу. Формата и реквизитите на двата регистъра се определят с Правилника за прилагане на закона. (ЗДДС, чл. 123, ал. 2 – 4)

3. Електронни регистри при складиране на стоки до поискване

Данъчно задължено лице, което **прехвърля** стоки под режим на складиране на стоки до поискване от територията на страната до територията на друга държава членка, води електронен регистър на тези стоки, който позволява на органите по приходите да проверяват правилното прилагане на този режим.

Данъчно задължено лице, за което стоките под режим на складиране на стоки до поискване са предназначени да бъдат доставени и са изпратени до територията на страната, също води електронен регистър на тези стоки.

Структурата и съдържанието на електронните регистри се определят с Правилника за прилагане на закона. Информацията от регистрите се предоставя при поискване от орган по приходите по електронен път или на електронен носител в определен в правилника файлов формат. (ЗДДС, чл. 123, ал. 5, 6 и 8)

Какво е „складиране на стоки до поискване“: стоката се превозва в друга държава членка и се съхранява там за конкретен бъдещ купувач, но собствеността се прехвърля едва когато купувачът я поиска. Докато това не стане, няма вътреобщностна доставка. Затова законът иска регистър — той е доказателството, че режимът се прилага правилно и че 12-месечният срок не е изтекъл.

Отразяване в дневниците: информацията от регистъра за **изпратените** стоки се отразява в **дневника за продажбите**, а тази от регистъра за **получените** стоки — в **дневника за покупките**, за данъчния период, през който информацията или промените в нея са отразени в съответния регистър. Пропускът е самостоятелно нарушение с отделна санкция.

4. Отчетност при съхранение на чужди стоки

Данъчно задължено лице, установено на територията на страната, на което са предоставени за съхранение стоки, води детайлна отчетност за тези стоки, която задължително съдържа информация, позволяваща установяване на вида и количеството на стоките във всеки момент, за

всяко от лицата, предоставили стоките за съхранение, както и идентифициране на лицата, изпратили, транспортирали или получили стоките при приключване на съхранението им.

Срок на съхранение — 10 години. Тази отчетност и информацията в електронните регистри за складиране до поискване се съхраняват **10 години, считано от края на годината**, през която е започнало съхранението на стоките, съответно прехвърлянето на стоките. Срокът тече от края на календарната година, а не от датата на конкретната операция. (ЗДДС, чл. 123, ал. 7 и 9)

5. Деклариране на касови наличности и вземания

Когато в края на календарно тримесечие общата сума на налични парични средства в касите, размерът на вземанията (включително от предоставени заеми) от собственици физически лица, работници, служители, лица, наети по договор за управление и контрол, и подотчетни лица **надхвърля 50 000 лв.**, регистрираните по ДДС лица, които са **предприятия по Закона за счетоводството**, декларират поотделно за съответното календарно тримесечие данни от текущата си счетоводна отчетност относно:

1. сумата на налични парични средства в касите;
2. размер на вземанията (включително от предоставени заеми) от собственици физически лица;
3. размер на вземанията (включително от предоставени заеми) от работници, служители, лица, наети по договор за управление и контрол, и подотчетни лица.

(ЗДДС, чл. 123, ал. 10)

Прагът в евро — 25 564,59 евро. Законовият текст и днес е изписан в лева, защото законодателят не го е пренаписал. Това не значи, че прагът е останал левов. Съгласно Закона за въвеждане на еврото в Република България стойностите, посочени в левове в съществуващите правни инструменти, се считат за стойности в евро при прилагане на официалния валутен курс, а превалутирането се извършва чрез деление на 1,95583 и закръгляване до втория знак. $50\,000\text{ лв.} \div 1,95583 = 25\,564,59\text{ евро}$. (ЗВЕРБ, чл. 11 – 13)

Как и кога се декларира. Данните се подават с **тримесечната декларация за удържани данъци**, в срок **до края на месеца, следващ тримесечието**. (декларацията по чл. 55, ал. 1 ЗДДФЛ и чл. 201, ал. 1 ЗКПО)

Тримесечие	Отчетна дата	Срок за деклариране
Първо	31 март	30 април
Второ	30 юни	31 юли
Трето	30 септември	31 октомври
Четвърто	31 декември	31 януари

Три уточнения, които се пропускат често.

- Прагът се проверява **върху общата сума** на касовите наличности и на трите вида вземания заедно, а не за всяко перо поотделно. Но щом прагът е надхвърлен, в декларацията сумите се посочват **поотделно** по трите позиции.
- Задължени са само лицата, които едновременно са **регистрирани по ДДС** и са **предприятия по смисъла на Закона за счетоводството**.
- Проверката е **към последния ден на тримесечието**. Каса, която е била висока през ноември, но е под прага на 31 декември, не поражда задължение за четвъртото тримесечие.

Санкция. Лице, което, като е длъжно, не декларира или невярно декларира тези данни, или не ги декларира в предвидените срокове, се наказва с глоба или имуществена санкция **от 1000 до 4000 лв.** — по същата логика на превалутиране това е **от 511,29 до 2045,17 евро**. При повторно нарушение размерът е двоен. (ЗДДС, чл. 192а)

6. Пет проверки, които си струват десет минути

1. **Салдото на каса към 30 юни и 31 декември.** Заедно с вземанията от собственици, служители и подотчетни лица — надхвърля ли 25 564,59 евро?
2. **Заемите към собственика.** Те влизат в прага и се декларира на отделен ред. Пропускат се най-често.
3. **Стоки на консигнация в чужбина.** Ако има такива, води ли се електронният регистър за изпратените стоки и отразява ли се в дневника за продажбите?
4. **Чужди стоки на склад при вас.** Позволява ли отчетността да се каже колко от чия стока има към произволна дата назад във времето?
5. **Архивът.** Документацията за съхраняваните стоки и електронните регистри се пазят 10 години от края на годината — включително след смяна на счетоводна програма или счетоводител.

Кого засяга най-осезаемо: микропредприятия и еднолични дружества, при които собственикът тегли суми от касата и те стоят като вземане. Такова вземане не е нарушение само по себе си, но остава видимо за НАП всяко тримесечие — а при по-голям размер и продължителност често е повод за проверка и за въпроси по правилата за отклонение от данъчно облагане.

Източници: Закон за данък върху добавената стойност — чл. 123 (глава дванадесета „Други задължения“), чл. 181б – 181д и чл. 192а (ДВ, бр. 63 от 2006 г., посл. изм. ДВ, бр. 69 от 31 юли 2026 г.) · Закон за въвеждане на еврото в Република България — чл. 11 – 13 · Закон за данъците върху доходите на физическите лица — чл. 55, ал. 1 · Закон за корпоративното подоходно облагане — чл. 201, ал. 1 · Правилник за прилагане на ЗДДС

Имате въпрос по конкретен случай?

Ще погледнем салдата и ще кажем дали има задължение за деклариране за текущото тримесечие и в какъв срок. Пишете ни през формата за контакт на vazmojnosti.com/contact или на office@vazmojnosti.com

Материалът има информационен характер и не замества консултация по конкретен случай.